

Oglasi, pripisani itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novici za predbrojbu, oglase itd. šalju se napunjenom ili poloznicom pošti, stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravniku u otvorenom pismu, za koji se nepleća poštarna, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvarci, a nesloga sve polkvari». Narodna poslovica.

— Odgovorni urednik i izdavalac Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Izlazi svakog četvrtka u 11 sati prije podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne-frankirani neprimaju.

Predplata s poštarijom stoji: 10 K u obće, na godinu 4 K za seljake, odn. K 2— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gruića br. 3 te prima stranke osim nedjelje i svake svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Sjećajte se
"Družbe sv. Cirila i Metoda"
za Istru

Pozor otočani!

III.

U zadnjih dvih brojevih predčili smo našim čitateljima pogibe, koja prijeti hrvatskomu stanovništvu kvarnerskih otoka, usljed najnovijih spleta naših narodnih protivnika, koje zasnovaše na propast onoga diela našega naroda.

Što se tiče otoka Krka, na kojem tako rekuc izčezava ona satnica Talijana u gradiću Krku, tuj ne goje rečeni spletkari osobitih nada. Krčki Talijani, većinom zanatlije, poljodjelci i radnici, ovisni su od izvanjskoga puka, koji dolazi u gradić na sud, porezni ili občinski ured, na ordinarijal, i da si stogod nabavi. Gradjani Krčki imućniji, kano trgovci, krčmari, odvjetnici itd. posluju većinom sa našim izvanjskim pukom, koji mu daje dobitka il zasluzbe. Ti gradjani stoje sa izvanjskim pukom u dobrim odnosajih, izuzev nješto ugrinjanih talijanskih glava, koji se podkožiše žuljevi hrvatskoga kmeta.

Na tom otoku dakle neima gradiva za veliko-talijanske osnove. Nanj bi se bacili Talijani tekar onda, kad bi im posao za rukom posve potalijaniti hrvatske stanovništvo na Lošinju i Cresu.

Za Lošinje ne boli spletkare toliko glava, koliko za Cres.

U gradu Malom Lošinju vrši talijanska pučka škola posao raznarodivanja hrvatske djece, da nemože bolje. Što nemože škola, to čine javni uredi, nautička škola, občina a u najnovije doba kuća se, pospješi posvemašnje potalijančenje i putem crkve. Crkva imala bi uplivati naima na odraslije gradjane, kojih nije škola posve otudjila i koji se još služe hrvatskim jezikom, materinskim jezikom još nedavno svim Lošinjanoni. Takvih gradjana imade i danas još lep broj, što se je, pokazalo i prigodom zadnjih političkih izbora, kadno je tamošnji ljubimac puka bez osobite agitacije 'znos' sakupiti oko sebe 4—500 odraslih, jedno-misljenika.

Za dječicu ovih naših gradjana, odlučila je naša školska družba sv. Cirila i Metoda otvoriti dječije zabavište ili dječiji vrt. U tu svrhu dobaviše prikladnu kuću i nadjose učiteljicu, ali se otvorenju toga vrta stavlja svakojake zaprieke.

Viesti da Hrvati kane u Lošinju za svojju dječicu otvoriti zabavište, uznemirila je silno naše protivnike, a mladoga Salatu potakla je na to,

da smišlja i snuje, kako bi se najbrže i najglaglje potalijančilo hrvatsko stanovništvo kvarnerskih otoka. Odatle se vidi, koliko se plaše jednog dječijeg zabavišta, a što bi bilo kad bi se u Lošinju za hrvatsku djecu otvorila hrvatska škola, kako bi to po pravu i zakonu i moralo biti.

Glede pučanstva u gradu Velom Lošinju i pridruženim mu vanjskim poreznim občinam misle talijanski spletkari, da će ono samo pasti u krilo majci Italiji kano i zrela jabuka, premda s tim pučanstvom danas upravljaju muževi, koji nemare za veliko talijanske osnove i koji nastoje, da budu jednako pravediti Hrvatui i Talijanu. Ovi muževi pobrinuti će se — nadamo se — da se tamo neoživotvore bezdušne i sramotne težnje talijanskih spletkara, te će pokazati, da će ona občina i nadalje ostati u poštenih hrvatskih rukuh — ne voljomo hrvatskih popova i fratar a, nego željom i voljom hrvatskih gradjana i občinara.

Najviše razbijaju si glavu rečeni spletkari, radi pučanstva na otoku Cresu, napose u samom gradu Cresu.

U ovom gradu služi se i po priznanju spomenutih spletkara, dobra polovica pučanstva hrvatskim jezikom, a u istinu govore hrvatski barem dvie trećine gradjana, dočim neima domaće osobe, koja nebi znala hrvatski. U gradu Cresu govori se dođude pokvareno hrvatsko nariječje, nu samo ljudjak može g. Salatu povjerovati, da to nariječje i Čozoli razumiju. Istina je žalibože, da se hrvatski jezik sve to više prelieva u talijanski i to pomoću škole, e. k. ureda, občine itd. Tomu nenaravskom i nepoštenomu djelovanju navedenih činbenika ne može se naše pučanstvo samo i dostatno oprieti, jer je neuko ili odvisno od onih, koji tamo vedre i oblače. Opornu silu i žilavost svojju pokazalo je ono dostatno već i tim, što je znalo i moglo sve do sada odoljeti talijansko bujici, sačuvav narodne običaje i svoj hrvatski materinski jezik. Ti tobožnji potomci starih Mjčevića mole se Bogu hrvatski, slušaju rič božju u tom jeziku i govore medju sobom tim jezikom. Te nazovi Mjčevići — u kolike su potalijančeni — nije bila kadra, da odnarodi mljetacka vladavina, već ih otudjiše hrvatskomu rodu i jeziku istarski nasilnici za austrijske vladavine, pomoću i pod okriljem austrijskih vlada.

Tok odnarođivanja našega naroda na onom otoku čini se našim dušmanom dođuse prelaganim, nu prelievanje tamošnjih Hrvata u Talijane napreduje, danomice i ono će imati posvemašnji uspjeh po mnienju naših protivnika, ako nenastupe neočekivane narodne političke zaprieke.

Da se to prelievanje pospješi, valja, da priteče u pomoć do sada upotrebljivanim sredstvomi za odna-

rodjivanje takodjer talijansko-dječije zabavište za grad Cres. Tomu zabavištu bila bi svrha, da već u nježnih mladih sreih ubije sa narodnim jezikom svako čuvstvo do svega, što je Hrvatui milo i sveto. U talijanskom zabavištu imalo bi se udariti temelj odnarođjenju naše djece. U tom zabavištu zasadilo bi se sjeme mržnje na sve naše narodne svetinje. Ono što nebi smoglo proizvesti zabavište, dođotvora bi pučka škola, uredi, občina i t. d.

Ne radi se tuj, kažu hinbeno spletkari o tomu, da se koga potalijanči, već o tomu, da se Talijane obrani! Ta isti nepokvareni Slaveni žele, da budu potalijančeni!! Ali kad svega toga i nebi bilo, Hrvate kvarnerskih otoka mora se potalijaniti, da se osjegura narodnosti mir i da se osjegura onom kraju talijanstvo!! Je li moguće pomisliti veće brutalnosti, sramotnije težnje i drzovitijeg zahjevaja?

Tomu barbarskomu nastojanju naših narodnih protivnika, tomu divljačkomu djelovanju, toj paklenskoj osnovi naših din-dušmana dužni smo oprieti se svimi sredstvi i svimi silami. Radi toga upozorujemo naše rodoljube u obće, napose one na kvarnerskih otocih, da se dadu bezodvlačno na posao, te da ulože sve sile na to, da osujete izvedenje djavolske osnove naših krvnih dušmana.

Rodoljubi i prijatelji puka! neoklevajte ni časa, jer dušman nemiruje!

Još jedna „Naša Sloga“.

Mnogi dopisnici našega lista tuže se, da jim zakasnjuju dopisi, dapače mnogokrat ni neznaju, hoće li njihove viesti ikada doći na red.

To je istina i pravo imaju koji se na to žale, kao i oni suradnici, što pripreve povećih spisa, odnosećih se na gospodarstvo i na druge grane javnoga života u Istri.

Nu tomu nije nimalo krivo uredništvo našega lista, već je kriva okolnost, da „Naša Sloga“ izlazi samo jedanput na čedan. Tako se pobere u taj jedini broj ono, što se drži da je najprečije, pak drugo zastojaše, te mnogokrat zastari tako, da se čini te bi bilo prekasno uvistiti u koji poznji broj.

Tomu nedostatku i sve većoj želji za čitanjem doskočilo bi se tim, da „Naša Sloga“ bude tiskana i razpošiljanja dva puta na čedan, mjesto kao do sad samo jedanput.

I uredništvo i uprava rado bi to učinili, ali neobhodno je potrebito, pokriti bar pravi trosak takvoga dvokratnoga izdavanja, dakle vrijednost papira, tiskanja i poštne odpreme.

Oni, koji u list pišu, itako nezahtjevaju nagrade, dakle radi njih predplata netreba povišenja.

Ali oni gore navedeni troškovi treba da budu zajamčeni. Mi smo pripravni već od prvi aprila izdavati list dva puta na čedan, ako nam dosadnji predplatnici pristanu u dostatnom broju na povišak od same dvie krune na godinu, a to bez razlike, jesu li plaćaoi prvoga ili drugoga reda.

Neka se dakle svatko izjavi o tom na dopisnici, koja je danas listu priložena i koja za predplatnike neima druge vrijednosti, a za upravu je odlučujuća. Sa odgovorom na plaćenoj dopisnici neka se ne kasni. Na pitanje budi odgovor jasan i točan. Onu gg. predplatnike, koji primaju više istisaka pako molimo, neka nam jave, koliko i za koju osobu žele primati list.

Kako rekosmo, ako odmah pristane dovoljan broj predplatnika, ili se još javi novih, koji bi voljni plaćati povišak od dvie krune k dosadanjog predplati, onda bismo već početkom mjeseca aprila mogli izdavati list dva puta na tjeđan. Budu li prijave sporije, moći ćemo to učiniti tekar kasnije, a što prije to bolje za dopisnike i suradnike, koji se žale, što jim zastojaju sastavci, a ljepše za nas i čitatelje, koji će moći imati novijih viesti i češćih dopisa, političkog pregleda i drugih nauka.

Rodoljubom diljem Istre, u drugih hrvatskih pokrajinah toplo preporučamo, da nas podupru u našem nastojanju, jer napokon biti će slava za čieli narod u Istri, bude li hrvatska pučka novina izlazila dva puta na čedan.

Uredništvo i uprava.

Razgovor

izmed Kršanca i Rukavčana.

Na Voloskoj cesti sastali su se malo poslie občinskih izbora u Kastvu, Kršanec i Rukavčan, i med njimi poslie običajnoga pozdrava razpreo se je ovaj značajan razgovor.

Kršanec: No, kako su prošli izbori u vašoj občini!

Rukavčan: A Hrvati su dobili!

Kršanec: Ča, morda niste vi Hrvat?

Rukavčan: Ja sam Slavinač!

Kršanec: A kako govorićete?

Rukavčan: Slavinski!

Kršanec: Mi oba govorimo isti jezik, a to je hrvatski, i po tom ni smo oba Hrvati. Ka razlika je izmed toga vašega „slavinskoga“ i „hrvatskoga“?

Rukavčan: Da vam prvo rečem, neznam ni ja. Tako je nam nekem napuhnal glavu neki Krstić i njegova družba. Ma sve ča dalje gledamo i mišljimo, sve više vidimo, da nas on i njegova družba za nos pelja.

Kršanec: Drigo mi je, da to već jedan put vidite. I nas u našoj občini

Plominskog su hoteli pitati s temi nekima „Slavinci“ i „slavinskim“, kad smo imali izbore ali halotacione za Beč, ma njim se nismo dali zapeljati na tanak led.

Rukavčan: Ča ste za Hrvat, ku str. „u glasoviti“?

Kršanac: To se zna, svi ki imamo oči da vidimo, svi kako jedan. Poznamo mi i najveći de naših ljudi preko Učke varalice i naše krvne pijavice već odavna. Hoteli bi nas uništiti duševno i telesno. Hoteli bi gospodariti nad nami, kako još zalibože gospodare.

Rukavčan: Ča oni isti vam gospodare ki vam govore, da ste Slavinci?

Kršanac: Da bi tako neki Još ni sad se nismo dosta pripravili, da jih hitno s gospodarstva obćine. A bilo bi i skrajno vreme, da to učinimo ako nećemo da budemo za vavek zatireni. Neznamo računati ni kračuni. Zaduženi smo do grla. Oni govore, za „slavinski“ samo za vrijeme izbora, a kašnje neće znati ni za „slavinski“ ni za hrvatski. Oni znaju samo za talijanski. Oni su Talijani, i nas bi hoteli za takove prodati.

Rukavčan: Ča tako j'to?!

Kršanac: A vero tako! Zahvalite Boga, da niste nikad okusili gospodarstva onih, ki vam govore u vreme izbora, da ste „Slavinci“; zahvalite mu, da su dobili kod nas i ov pul Hrvati, i molite Boga, da bude tako i napred.

Rukavčan: Kad je tako, onda sam ja zahvalan Boga, da su dobili oni, ki govore pravo, da smo Hrvati, i gledat ću drugi put i ja da svoju dužnost storim.

Kršanac: Tako je prijatelju! Za nas neće bit bolje, dok nebudemo svi koliko nas je pivali kako su pivali naši stariji: „Još Hrvatska ni propala“ i delali svi na to, da ne samo nepropadne, nego da se uzkrisi u svojoj staroj moći i slavi.

Politički pregled.

U Polj. dne 21. februara 1900.

Austro-Ugarska. Sutra se sastaje na novo carevinsko vijeće, da nastavi rad ondje, gdje ga bijaše ondje iznenada prekinulo.

Novo ministarstvo će nastojati, da protura najvažnije zakonske osnove, kano onu o novcačenju, pro račun, ugodbi itd. Nitko ne može već danas sa stalnošću utvrditi: hoće li il neće doći u carevinskom vieću do kakvih pozhrtovnih uspjeha. Buduće djelovanje carevinskoga vijeća odvisiti će ponajviše o uspjehu konferencija za sporazumak između Čeha i Niemaca. Nedodje li do sporazumka, tada je stalno, da vlada neće prodići sa nijednom važnijom osnovom redovitim parlamentarnim putem. Sada nastaje pitanje, hoće li zastupnici českoga naroda napustiti dosadašnju taktiku još prije, nego li bude poznat uspjeh konferencija za sporazum, ili će i nadalje priećiti u carevinskom vieću svako uspješno djelovanje. Po našem mnenju oni neće izručiti protivniku oružje, ne budu li imali dostatno jamstva, da se neće to oružje upotrebiti proti njim i njihovim saveznicom.

Pododbor za prietres izborne preinake za česki sabor, složio se glede broja mandata u pojedinih kurijah kano i glede broja samih kurija. Postignut je i u tom sporazumak, da se stvori četvrti obći izbornički razred, sličan petoj kuriji za carevinsko vijeće.

U moravskom odjelu za sporazum između Čeha i Niemaca, neidju stvari tako gladko. Tuj su naime česki odlasnici stavili zahtjev, da se za Šlezku sazove posebnu konferenciju, ali se tomu Niemci odlučno opriše. Na to je ministar predsjednik obrazložio vladino stanovište u pogledu jezičnog pitanja u Šlezkoj.

U hrvatskom saboru razpravljalo se o važnom predlogu zastupnika dr. Derendčina, da se naime promjeni saborski pošiovnik. Uzprkos složnomu i temeljito obrazloženomu

zagovoru opozije, zabacila je vladina većina i taj predlog.

Srbija. Iz Rieke javljaju bečkim novinar, da je tamo ugovarao sh radikalni, koji se izseliše iz domovine, zastupnik srbske vlade, nebi li ih nagovorilo na povratak u domovinu i na priznanje sadašnjeg slanja u kraljevini. Vodje radikala stavise kao uvjet, da se odaljeci za uvijek iz Srbije razkralja Milana i da se uzpostavi slobodoumni radikalni ustav od god. 1888. Neima dvojbe, da će srbska vlada te uvjete zabaciti.

Erna Gora. Vlada kneza Nikole zahtjeva odlučno od carigradske vlade, da već jednom uzpostavi red na crnogorsko-turskih granicah. Knez Nikola vratio se iz Podgorice na Cetinje, što bi značilo, da su se odnosaji na granici poboljšali. Crnogorska vlada kani sklopiti sa Italijom trgovački ugovor, te je već knez u tu svrhu imenovao posebnit odbor.

Rusija. Dne 1. t. mj. izdao je car Nikola naredbu, da se imade pomnožiti ruska vojna mornarica. Za sada imade se sagrađiti za ojačanje crnomorske eskadre četiri krstara i pet naoružanih parobroda za prenos. Nakon toga imade se pomnožiti eskadra u balličkom moru novimi vojnim ladjami. Ovo pomnoženje ruske vojne mornarice zadaje brige njezinim protivnikom, napose oholim Englezom.

Englezka. U englezkom parlamentu bija vlada ostar hoj sa opozicijom, koja odsudjuje vladinu politiku u Africi. Uzprkos tomu, imade vlada za sebe ogromnu većinu narodnoga zastupstva, koje njoj doznačuje požrtvovno nova sredstva za nastavak rata u južnoj Africi.

Englezko-Afrički rat. Sa ratišta u južnoj Africi dolaze povoljne vijesti za Engleze, koji su polučili nekoliko uspjeha proti Burom. Ovi bijahu naime od Engleza na više mjesta natrag potisnuti i reč bi, da se je vojna sreća okrenula na korist Engleza.

Frantina i Jurina.

Fr. Si bil kada u Lovrane puli kakovega oficija od mrtveho?

Jur. Sam čnda puti mlad i zalibože već dobrahno star. Zač sve to pitas?

Fr. Zač? Ča neopazas nikake razliki od onda, kad si bil mlad; i sada kad pravis, da si dobrahno star?

Jur. I kakovu! Ni tega Bog zna koliko let, da sam slušal gospodina plovana i drugu gospodu svećenike: „Goš podim vam i Pomolimo se“. Sudač Bōžji hoće priti. „Pomolij mene Bože, i sve lope u našem lepem jeziku, tako, da je svaki sve razumel, i da su svakomu besjede od brca doprle.“

Fr. A sada?

Jur. Sada brate moj, ja ti nerazumem ni jene, ni onih, ki pivaju, ni onih, ki odpivaju. Plovana munitja neč pred oltarom i oko pokojnoga a katafalka, a na organeh „... kvile“ neki al neke.

Fr. Da se Bog smil...

Jur. Da glovek nevidi čno obućenoh svećenika i katafalka, i da nečuje svaki čas kega zajecati, zaplakati, bi mislel, da j' na ceate kadz kalabura svojnimi mesčić cvile i kada se njihove ženske ali deca dreće.

Fr. A ki j' temu krije?

Jur. Rećimo mlad a pravo, najroć smo kriji sami. Verovali smo onistem, li su nam govorili, da smo Slavinci, da slavinski govorimo, i ča li ja znam ča, a kad tamo mi imamo „Podestaria di Laurana“, mi imamo „Pescheria“, na obćine nam pišu talijanski u školi neće već ni da se katekizam hrvatski vadi, va crekvē je kako smo rekli „kako da smo va Kalabrije.“

Fr. Nismo još baš „ma bi radi z našega starinskoga Lovrana storit pravu Kalabriju.

Jur. I ča, ako budemo i na dalje verovali onem, ki su zatajili svoj rod i porod, svoju krv i svoj jezik — kako je Juda Iskariot zatajil svojga i nas svih Spasitelja.

Fr. Ma da se vrnemo va crekav. Bil sam čul pred ko leto, da su biskupi bili proglasili neki svoj list: „nil in ovetur“, a to da će reć, da se nesme va crekve nikake novotarije delat.

Jur. Bi reć, da se to ima tako razumet, da se nesme ni jedne nove molitvice hrvatske u crkvu upeljati, a da se sme neke druge jezike upeljati koliko se se hoće, i magari posvema prognat naš hrvatski jezik.

Fr. Ma harem biskupi nebi imeli govoriti jenu za drugu.

Jur. I ja tako mislim. Morda svaku ni ne znaju. Naš sadašnji „presvetli biskup bil je naš plovani va Lovrane, pak zna kako j' bil našal puli nas.

Fr. A kako j' sada, more se svaki dan osvedočiti.

Fr. Nerezinski prodanci, da se pogajaju s Cozoti, da ih inbarkaju za laćuni Taliju.

Jur. Ter znaju i sami bordizal.

Fr. Ja, ma su zgubili husulu.

Jur. Varnamente ni ti ga tovara nađ prodanca.

Domaće i razne vijesti.

Mlad doktor prava. Dne 16. veljače 1900. promoviran je na čast doktora prava, član hrv. akad. društva „Slobode“, g. Gjurjo Červar iz Poreča. Pošto poznamo njegovu osobito darovitost, to smo uvjereni, da snjime dobiva naša stvar u Istri vrsnog branitelja. G. dr. Červar kani se posvetiti odvjetništvu, a sada se nalazi u sudbenoj praksi u Graecu, Zivio!

† Josp Pfaiński. U nedjelju dne 18. t. m. umro je otac g. Zupcupravitelja u Montriju J. Pfaiinskoga, poznat u ciealom porečkom kotaru pod imenom „barba Joze“. Pokoj mu vječni.

† Dragutin Reja porezni oficijal, umro je dne 14. o. mj. Posljednje dvie godine službovao je u Puli od svih rado viđen. Bila to blaga i plemenita slovenska duša, kojoj neka višnji udiele nebeske dvorove!

Javni sastanci političkoga društva „Edinost“ u Trstu. Odhor našega političkoga društva započeo je sazivati javne sastanke u trščanskoj okolici, radi predstojećih izbora za „gradsko“, odnosno „zemaljsko zastupstvo Trsta i okolice.“

Takove sastanke držao je odhor uzastopce dvie predne nedjelje, i to prvu na Kontovelju a drugu u Sv. Križu. Sastanci ti bijahu vrlo dobro posjećeni od slovenskih birača, koji će do mala biti pozvani, da više svoje najveće državljansko pravo, koje im je urođeno, izjavljuju. Za buduću nedjelju urekao je odhor „Edinosti“ sastanak na Bazovici i tako će sve do izbora redolice držati javne sastanke u svih poveljih selih trščanske okolice.

Natjecaj. Na e. kr. nautičkoj školi u Malom Lisinju izpraznjena će biti tri mjesta profesora dne 1. septembra 1900. to su: talijanski i njemački jezik; za matematičku i deskriptivnu geografiju i tree za matematičku fiziku. Molbe valja poslati do kónca mārca 1900. službenim putem e. kr. zemaljskomu školskomu vieću za Istru.

Gradski i zemaljski izbori u Trstu. Mjeseca mārca t. g. izće rok sadašnjemu gradskomu i zemaljskomu zastupstvu u Trstu. Radi toga je magistrat izložio u ponedjeljak listine za hiruće izbore za gradsko i zemaljsko zastupstvo. Nase političko društvo „Edinost“ pripravljase svo za te izbore. U tu svrhu sazivlje naše privake iz okolice na dogovor, i sazivlje javne sastanke u okolici hotet, da sačuva slovensku okolici od talijanske pohlepe. Premještenje oružničke postaje. Oružnička postaja na ribišeničkoj Drugi premještena je ovih dana u Mošenice.

Hrvatska propaganda u školi (12).

Trščanski židovčić prihvodi, da se siri u hrvatskih pučkih školah istrsko školskom knjigom za prvi razred „Početnici“ — hrvatska propaganda tim, što stoji na 85 stranici rečene knjizice: „maja majka je Hrvatica i ja sam Hrvat.“

To je dakle širenje hrvatske propagande (12). Zar bi htio trščanski židov, da se u hrvatskoj pučkoj školi hrvatska djeca uče; da su oni Talijani? Il semozda u Talijanskih pučkih školah uči talijansku djecu, da su Hrvati? A što biš rekao „židovčiću“ na to, da se u talijanskih pučkih škola zabija hiljadam i hiljadam Hrvatske djece Istre, da su oni Talijani? Al da, to je u redu, jer je talijanska propaganda dozvoljena.

Talijansko političko društvo za Rovinj i okolice. Čitamo, da su odlučili građani rovinski ustrojiti talijansko političko društvo za grad Rovinj i njegovu okolice. Svrha tomu talijanskomu političkomu društvu biti će bez dvojbe ta, da hrvata u svoje mreže one rovinske seljake, koji neće da tute u talijanski laž liberalni rog, i na naše poštenjake u rovinskoj okolici, koji bježe od gospodarstvoskog zagrlijaja.

Svršetak prvoga polugodišta na državnoj gimnaziji sa hrvatskim matkulnim jezikom u Pazinu. Polovicom septembra 1899. oživotvorila se je davna vijest i posve opravdana želja Hrvata i Slovenaca u Istri otvorila se je prva hrvatska gimnazija u Istri, u naravnom i povjestnom središtu pokrajine, u gradu Pazinu. Neobična radost zavlada la je sirom, cieho pokrajine, i sa svih njezinih strana navrnulo je tamo roditelja i stiknjaka, da upišu u taj zavod prosvjete svoje mlince, da jih izruče na uzgoj i poduku: Bilo jih je primljem tolik broj, da je trebalo pobrinuti se za paralele, koje su na skoro i oživotvorene bile. Ravnateljem zavoda bio je imenovan do tad poznati vrsni profesor Fran Matelčić, Hrvat iz Istre, a učitelji ili profesori g. J. Roža, katodjer Hrvat iz Istre, i J. Jošt, Slovenac iz Štajerske. Sva trojica podučavali su našu nađu, naše djeca. Božim pomoću svršilo je prvo polugodište. Dne 10. t. mj. dielile su se svjedocbe posle dvosatnoga podučavanja. Djeca su željno očekivali prvi službeni spis o svojem ponašanju, o svojoj marljivosti, i o svojem napredku u pojedinih predmetih, i mogao si njim na licih vidjeti, kako su po pravici prošli. Bilo je veselih i najviše takvih, bilo je zamišljenih bud da nisu pravo razumjeli što njim svjedocba kaže, bud da su se nadali čemu boljemu; a bilo je viditi: i suzami orosjenih lica. Među ovimi je takovih, koji su mogli al nisu bili dosta marljivi, i takovih kojim bijaše bud s kojega razloga preteško povolnu svjedocbu dobili. Oni koji su mogli, nebijahu marljivi, nek se popravne, nek upotrebe darove što njim je Bog dao, ili pak ako neće, nek ne gube uzalud vremena i novca, nek puste školu pak nek se daju na što drugo. Oni koji nisu mogli, nek uztraju u marljivosti, nek ju ako treba povećaju, pak će njim biti sve bolje, i moć će do kónca godine dobro proći. Oni koji su prošli s odlikom, ili prvim redom, nek uztraju, da i drugo polugodište prodju kako su i prvo, i da mnogo između njimi i bolje prodju. Bilo je na radost njihovim roditeljem i svim prijateljem prosvjete i mar kod narodu i njih samih. Koliko jih je prošlo s odlikom i prvim redom a koliko jih nije prošlo, ne znamo pravo; danas na nako dočemo, popravke odnošno H. red dobio je samo 15 — 18. djaka.

Za nesudjenje braca. Od vremena do vremena stajete istarski Talijani ne sudjenje im imaću u selu Zeljani (obćina Podgrad) te u selih Sušnjevica, i Brdo na podnožju Učke, u obćini Boljun. U tih selih imade jesto preko 2000 stanovnika, koji potiču iz Rumunjske, ali koji su već danas pohrvaćeni u crku, u školi i u kući službe u hrvatskim jezikom. Jedino strije, osobe govore, kadšto među sobom pokriven rumunjski, djaklet i to radi toga, da ih drugi nerazumje. Oni u Zeljani poznati su pod imenom Cici, a oni na podnožju Učke Cribret.

Jedne drugo tvrde, naši talijanski kao i nas, iz dana u dan; peče ih naime, što su oni prigrlili hrvatski jezik i što se nikomu od njih niti ne sauje, da je tobž slavnog rimskog poklojčijel. Nu naši talijanski misle, da bi se te rumunjske osanke ipak dalo još riješiti za veliku nauku, talijaju, je snuju osnove. Kako bi ih putem djaklet, vjete i drugih škola, opet potajinili. Za tu osnovu zanimlje se osobito trščanski židovčić, komu je gospodar politički čedju. Htjeti bismo vidjeti toga junaka imadu

Zaključni ples ovih poklada je utorak, i to „maskarada“ sokolska. Tako valja. Na rasanku su veselom dobom, treba skupiti sve sile, te se podati šali i zabavi, dok sve zvonu ne opomene na post i pokoru.

Damski ples Čitaonice u Puli. Svakako, između svih plesova, štono se nanizali tečajem ovih poklada, to je naj-sjajnije uspio damski ples. Uglednog se je občinstva sabrala po izbor kila, te u brzo ispunila društvene prostorije. Pa niest znan, li li se više divio sjajnim i svjetlim toiletama te uječnim lišćima krasnog spoja, il divotnom onom rasporedu, udesbi pa obilju cvijeta a naseb ljubica, te ugdnosti, vedrini i nekom mionilju, kojim je bilo sve zaokruženo. Svakā čast ide gospojinskom odboru, koji je znao sve tako liepo udesiti, te se trsio, da ovaj ples ispane u svakom smislu krasno. Uz ostale figurativne plesove, 12 je parova plesalo kolo. Zabava je potrajala do u zoru u podpunom skladu i oduševljenosti.

Članovi družbe s. Mohora neka se upišu i uplate članarinu najdulje do zadnjeg ovog mjeseca, i to kod povjerenika u ulici Muzio 105.

Ples na korist naše družbe. Hrvatska mladež iz Rieke i Sušaka priređuje u subotu dne 24. t. mj. sjajan ples u prostorijah hrvatske čitaonice na Rieci, a na korist družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Bilo uspješno i sretno!

Hrvatska čitaonica u Kastvu priređuje u nedjelju dne 25. februara t. g. u prostorijah „Narodnog doma“ zabavu sa prestavom i plesom. Čist je prihod u dobrotvorne svrhe. — Darovi primaju se sa zahvalnošću.

Nova podružnica družbe sv. Cirila i Metoda. U nedjelju, dne 25. t. m. oko 4 sata poslije podne, otvorili će se mjesiova podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Draguč—Grimaldu i to na Grimaldi uz obični dnevni red. Pokrelači ufaju, da će naše pučanstvo tih mjesta toga dana doći na Grimaldu u velikom broju, da se dostojno otvori to novo društvo

Podružnica sv. C. i M. u Štrpedu, obdržavati će redovitu godišnju glavnu skupštinu u nedjelju, dne 25. t. mj. u kući Antuna Flega-Tonečića u Štrpedu na 4 sata po podne.

Narodno gospodarstvo.

Kašalj, koji ne da dlhatli. Uzme se dobru šaku rutve, drugu šaku i vice. Šaku kore biele rašeljkove, opet šaku kore biele jasenove i deset novčića kanele u kori, pak se samelje u brašnu, sve se to skupi zajedno i metne se u jedan bocun od 3 (tri) litra i uliju se dvi litre i pol zdrava bijeloga vina, ako ne, onda opola zdrava. Prije nego se počne piti, uzmuće se uvijek: pije se jedna čikara na šesce svako jutro, poslije jednu uru uzni štogod mlaka a ni-pisto vruća. Kad popijes, javi prieko „Puc-koga Lista“, odnosno „N. Sloge“, kako i koliko ti čini koristi.

Liek za rane svake vrsti. Usjeđe se rastova drveta debela kao ruka, zazeđe se u ugljen: ne poliva se vodom, nek se utrne samo, poslije toga samelji u mlinu ili stuci fino, pak prosij. Kad si samlio, uspi u jednu lončinu i ulij ufaju; učini od toga kano jednu finu kašu i drži u jednoj posudi. Do potrebe namaži krpū, pak privi na ranu; nikad nemoj to prati nego posupaj čistom krpom, ako što ima. Ovo neda, da se rana usmrdi; zaraste u četiri dana kako koja; privije se u jutro i večer.

Liek kad boli uho. Meda, ulja od trementine, to se umete fino, pak se ulije u uho u jutro i večer, a uvijek se začepi pamukom.

Sredstvo za tamanenje gadnih i dosadnih stjenica. Uzmi 3 do 4 litre vode, u nju nstruži 100 grama žutog sapuna i pristavi u loncu k vatri, da prokjučia i da se napravi jaka sapunjača. — U sapunjaču uspi pol kg. soli i pustl, da se dobro raztopi. — Ovom vodom — čim je vruća, tim je bolja — pomaži zidarskom kefom svuda, gdje ima stjenica do tri puta, te ćeš utamaniti stjenice i njihova jaja. — Sredstvo je jednostavno i jeftino, pa je dobro pokušati.

Ne progoni stiepnog miša. Stiepnog miša ili kako ga još zovu šišmisa ili netopira, ne progoni. Ova životinja hrani se patine zareznicu, gusjenicima, te ih proždere veliku množinu. Tako jedan jedini nelopir može u jednoj noći prožderati oko stotinu zatežnika, što je gospodarstvu od previelike koristi. Dakle ga ne progoni.

Listnica uredništva i uprave.

G. učit. V. Z. Sv. Petar u Sami. — Na Vaš zahtjev rado izjavljamo, da Vi niste auktor dopisa „Bistrimo“ u br. 6. o. g.

Javna zahvala.

Duboko ganuti, izrazuju podpisati ponajljepšu zahvalu svim državnim i osebnim oblastima, kano što i svim onim dobrim osobama, koje su im nastojali ublažiti njihovu gorku tugu, te otprtili do potonjeg otpočila njihovog nikad dosta oplakivanog sina, brata odnosno strica

Dragutina Reja

c. kr. poreznog otkajala,

il sa podarenjem cvieća il vienaca n-stojali podičiti blagu uspomenu našeg pokojnika.

Pula 16. veljače 1900.

Ivan Reja, Josip Reja, Izidor Reja,
brat. oltar. bratučed (medic.)

Oglas.

Preporučamo se slavnomu občinstvu za slikanje soba i zgrada, kavana, gostionā, kuzalista i crkva bilo jednostavno ili raskošno, te svakovrstno slikanje na ruku okolica itd.

Slikaju na ulje vrata i prozore jednostavno ili imitacijom drva, čela na zgradama, kupališne sobe, ograde, Reč i a m e svake vrsti, napise na staklu. Ze-lježu, drvu i platnu sa najukusnijim pismenima: bojadišu i pozlačuju crkvene kipove, sve sa cijenata tako niskim, da se ne boje nikakve utakmice.

Slične radnje preuzimljemo i za pokrajinu.

Na zahtjev izradjujemo i nacrtle za radnje i držimo bogati i birani zbornik uzeraka za tapetovanje.

Sa osobitim poštanjem

Vinko Despalatović i Franjo Opatić
slikari.

Pula, Via Sergia br. 52.

OGLAS.

Častim se najaviti častnim župnim uredima, da sam svoje skladište svieća prenesao u vlastitu kuću u ulici sv. Antuna br. 7.

Izradjujem svieće iz čistog zajamčenog pčelinjeg voska (kakve su propisane po sv. obredniku) iz cene:

Voslene svieće i duplire I (austrijski sastav) kg po K 4:40
Svieće i duplire I (talijanski sastav) 3—
Svieće i duplire II 2:40
Tamjan lacrima I 2:40
H 2—
granis 1:20
Površeno platno za oltare m 2—
Stijenji i stakla za vječno svjetlo po običnoj su ceni.

Naruče u vrijednosti od 20 K napried, pošiljem franko. — Pri točnoj uplati dajem popust od 3%.

Sa odličnim stovanjem

Jernej Kopač,
svetač u Gorici.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“

Izvrstni domaći lijek proti kašlju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 25 novč.

Glavno skladište:

Ljekarna L. Ghersetich,
Veloško — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Poziv

XIII. redovita glavna skupština

Kotarske gospodarske zadruge u Buzetu

koja će se držati dne

24. februara 1900. u 9 ura p. p.

u občinskom uredu u Buzetu.

Dnevni red:

1. Uplaćivanje godišnje članarine.
 2. Nagovor predsjednikov.
 3. Izvješće tajnikovo.
 4. Izvješće blagajnikovo i proračun za godinu 1900.
 5. Predlozi, upiti i zaključci.
 6. Izbor novog odbora za dobu do 1902. godine.
 7. Žriebanje dobitka raznih voćaka, orudja, i imena dvojice, koji će se doživotno učlaniti u društvo sv. Jeronima.
- Pravo na dobitke i učlanjenje imati će samo oni, koji budu do dana skupštine uplatili barem članarinu za godinu 1898.

Kotarska gospodarska zadruga

Buzet, 9. februara 1900.

Predsjednik:

J. Draščić.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao

na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.

U zalihu imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

U LJEKARNI

E. TOMAJA nasljednik A. WINGER

ZAGREB - Illica broj 12 - ZAGREB

dobivaju se osim svih ostalih lijekova nekogi obće probušani i vrlo koristni, osobito preparuke vrijedni lijekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinū, rhuumatizmu, kalazje i gnanju u kostih, ukločenosi ili grevom u žilah, boli u kukovih i kćnicah, kostozom poganju, prozalađu, avratćenim na-rebam. Cijena 80 novč.

Mediana voda za kašalj ili bronh i za prsu, kojama se lieči kašalj, prehlada ili ka-ter u prsuh, plućih, teško dihanje, promuklost u grlu, upliveni. Cijena 80 novč.

Pojavicei zeljezoviti sirup djeluje proti slabosti, bilježji, skrofulozom, poduhlosti, djetinjoj krilivost, žestokoj bolstini, slabokrvnos, nemogu, Cijena licačji i fori

Pojavicei svedsko-keparjo ili svedska životaia tinktura (Lebenses senz). Ovim se glavnom sredstvom očiešuje krvotok, popravlja i okružuje; zeludac i oblažuje glavna bol oblažava težnja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetro, otklanja se bol u žlicici, želudacna grčeva, žučna, gresnica ili žučnina, zavijanje ili grčovi u rebrah, Tlo ovastoi korisno dijeljuća kreveta; tiskavni pije sačuvar ču-ri stavljuje, liječena anemija i zapiečiti i rane bolosi. Cijena, fliačica s sapunom 80 novčića.

Prati za bingro ili za marvu, za kogaški keh i kašalj, za volove, krave i svinje, za lijezno škćenje, za oblaživanje želudca i probava, kada bilgo meda radu, krenat pa se napuštaju. Kivaro davaju od njega više i bo-lijega mlijeka, konji postaju živiji i jači. Cijena jednom omotu 45 novč.

Svjacarskoe plilulice uspjegurnije sredstvo za čišćenje i smanjenje želudca ili stomaka i cijev, za covanje, proti zapiečiti, navali krvi u glavu i prsu, svomom li težini. Cijena 80 novčića.

Medicinska voda za usta i zatibno savajuje se mabi od kvarcija, zapriečuje i oblažuje zubobolju, uviešuje usnu oko zubi, razbijaju usnu, uklanjaju neozodan vonj, a dala 80 novč.

Finu smirnovu esenciju. (Fichtennadel Essenz) za čišćenje i zatuniranje zraka u sobah, za dihanje i na plućebolne. Po 50 novč.

Tokidrima proti izpadanju vlasi učievuje i hrani korenje vlasi, odstraňuje pruhiti i posijevanje vlasi. Cijena bočji i 6.

Mazilo proti linjavu, krasnam peruti i osopoham, a licačji go novč.

Antilicima Prati proti menjaju ili pouu, proti zajednici. Cijena 80 novč.

Tinktura za kretje čine sredstvo za konje i volove proti kvatnoj boli, apćivama, namaganju, avratćenim na-rebam. Dva špičara pomast za lice, proti svadim pjezom ili skrofulozu, odstraňuje prekomjernu rumnilicu lica i nosa, hrapavost, ospoline na licu; protivja gljokoli, ožienost; bjelocič i finoc obrata i raka; Cijena vedn lončinu i forin.

Puđer-keparjo liječi najkole sredstvo, za poljezvanje i povoljezvanje lica te poveru nekodijiva; vrlo upodnog mirisa. Nagradjen na Pariskoj izložbi sa značajnom diplomom. Dobiva se u svakoj bijeloj, rudici i žižakari. Cijena kugji i for.

Savon ogantino. Najbolji sapun od svih sapuna. On otklanja te pomaliježe lice. Sastavljen je od najčistih vrsti, a odličuje se vanredno ljubkim mirisom. Jedna lončina stoji 60 novč.

Creme ogantino jest izvrsno sredstvo proti svim manakim tetmā, kao što su pčiečti, apćevide, crenve mljege, opora kora i t. d. Ukljed svoga kemidnog sastava, te se Eglantine mast kladna ne pokrvari, po to ime izadē prednost proti svim ostalim sredstvima. Cijena lončinu i forin.

Essi ogantino jest izvrsna i likutavom probušana voda za kofju. Njom se zapriečuje upadajuće kose, emenciovuje kvatnje peruti i oblažava vlačice. Ova voda posjeduje također i to svojstvo, da podlažuje, konji liep naranen slaj. Cijena bočji i 6.

Mirisan guma za sobe licačti. nekodji kapi fire po sobi pregodan miris. Fliačica 60 novč.

Otrov ili cement za stienice i kimenke. Fliačica 80 novč.

Antilicima od Rodina proti grevom i kćnicah, koja bočija 70 novčića.

Tlo nargoli od gorjilih štvari za bor. tad plaćam poštarinu.

Fine parfami mirisne vodice, razne pomade, i boje za farbanje kose, da stede kose.

počne, fine sapunne praške za posijevanje, sredstva za farbanje praške za čišćenje zubi, tjestine za zube od kojih zubi poljezaju; Spruha za umivanje, kešice za zube; Razne sprave iz kaučuka, bandaje, pojlova rane, pojase, kirurške sprave; Ruskojga čaja, finog Jamalika-Ruma, Malaga-vino, francuzkoga Cognaca.

Zaliha mineralnih voda. — Sve po novinama oglašene medicinske specialitete.